БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 187 (8094) | 1956 оной августын 9, четверг | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭИ НОМЕРТО:

Техникээ һайнаар ашаглаха

Отологдоһон модые гэшүүһэнһээнь сэбэрлээд, ута зандань ашаад ябаһан ...омашинануудые харахада энэ ажалые гараар хөхын аргагүй байһаниие хүн ...н ойлгохо. Гушаад метр утатай бүдүүн нарһануудые машинада тээхэ, мүн ...гахада заатагүй механизм хэрэглэхэ хэрэгтэй. Тиимэ техникэ модо бэлэд...эй промышленностиин предприятинуудта элбэгээр үгтэдэгшье гээшэ.

Модо бэлэдхэлгэ дээрэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гэһэн парти, пра...ельствын эрилтые бэелүүлхэ гээшэ үйлэдбэридэ хэрэглэгдэжэ байһан бү... техникые зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаһанһаа ехэнхидээ дулдыдаха ...на. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ зорилгые зүбөөр ойлгоһон түрүү лес...хозуудай коллективүүд машина, зэмсэгүүдээ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэ... түлөө шангаар тэмсэжэ, модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые ам...татайгаар дүүргэжэ байна.

Хориин леспромхозые жэшээ болгон абаад үзэе. Тус леспромхоз урда жэл...тэ «Забайкаллес» комбинадай эгээл гээгдэнги предприятинуудай нэгэн ...аа. Леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд, партийна организаци машина, зэмсэ...ээ дүүрэн хүсөөрнь һайнаар ашаглахын түлөө шухала хэмжээ абаа. Тэрэнэй ...ар мүнөө эндэхи коллектив хүдэлмэридөө эрид хубилалта туйлажа шадаба. ...о бэлэдхэхэ, шэрэхэ һара бүриинь түсэб үлүүлэн дүүргэгдэдэг болоо. Имэ ...алтын юунэй ашаар туйлагдаһые хаража үзэхэ болоо һаа, нэн түрүүн ...о шэрэдэг автомашинануудые һайнаар ашаглахын түлөө тэмсэл дэлгэрүү...ээ. Тэрэнэй тулада автомашинануудые, тракторнуудые заһабарилдаг мас...скойн хүдэлмэри түрүү аргаар эмхидхэгдэдэг болоһон юм. Мастерскойн ...лмэришэдэй салин хүлһэнэй түлбэриие машина бүхэнэй шэрэһэн модоной ...ээр үгэдэг болоо. Салингай түлбэриин имэ болохолоор мастерскойн ...лмэришэд машина, трактор болон бусад механизмуудые хайшан гээл һаа ... шанартайгаар заһабарилхые оролдоно. Машинануудай эбдэрхэшье ябадал ...р үсөөрөө.

Механизмуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха талаар түрүү леспромхозууд...имэ зарим тэды амжалта туйлагдажа байбашье, олонхи леспромхозуудай ...тэ техникэ хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэнэ. Олон тоото автомашина, трактор, ...трохюрөө элдэб шалтагаанаар ашаглагдангүй миин байна. Техникын хүсые ...рэнээр ашаглажа, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ тухай асуудал ...гаар шиидхэгдэнэ.

Шулуутайн леспромхоз техническэ хүсэтэ парктай, түмэр харгытай ехэ ...приняти болоно. Гэбэшье, тэрэ техникэнь муугаар хэрэглэгдэнэ. Модо бэ...халэйнь пунктнуудай автомашинанууд барандаа модо шэрэлгэдэ табигдангүй ...эб олон ондоо ажалда ябуулагдана. Эндэ «МАЗ-200» маркын ехэ автомаши...нууд бии. Имэ машинада нэгэ доро хорёод кубометр модо ашажа болохо юм. ...ээсэ ехэтэй тиимэ машина нэгэхэн үдэр соо миин байхадаа леспромхоздо ... хохидол ушаруулна. Гэхэтэй хамта, Шулуутайда машинанууд хэдыгээрээ ...р бүри модо шэрэлгэдэ гарадаггүй ушар үзэгдэдэг. Тиихэдэ доодо складууд...ь вагонуудта модо ашахада механизмууд муугаар хэрэглэгдэнэ. Ажал ехэтэй ...лмэриие механизацилхын түлөө тэмсэл һула байһан дээрэһээ гараар хэг...г ажал ехэ зандаа. Мүнөө болотор гэшүүһэ тайрадаг электрохюрөө олооро ...эглэгдэнэгүй. Тиимэһээнь һүхөөр гэшүүһэ сабшажа сэбэрлэлгэдэ олон хүн ...лмэрилнэ.

Техникые имэрхүү муугаар ажалладаг ушар гансахан Шулуутайн лес...хоздо үзэгдэнэ бэшэ, харин Курбын, Итанцын болон бусад леспромхозуудта... тиимэл байһаар. Техникын һайнаар хэрэглэгдэдэггүй дээрэһээ тэдэ пред...ятинуудай ажалынь нэгэ жэгдөөр ябуулагданагүй. Илангаяа һарын хоёр...н хахадта графигаа хүсэлдүүлхын тулада унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй ...аха, тэбдэхэ, олон хүдэлмэришэдые нэгэ ажалһаань абажа ондоо тээ табиха... тиишэнь һэлгүүлхэ ушар үзэгдэдэг.

Зунай урин дулаан сагай үнгэрхэнь ойртожо байна. Леспромхоз бүхэнэй ...тэлбэрилэгшэд техникые бүхэли жэл соо бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхын ...ада үбэлдэ бэлэдхэл эртээнһээ хэхэ уялгатай. Леспромхозуудай модо бэлэд...эй олонхи участогуудта тракторай гаражай үгы байһаниинь мэдээжэ. Үбэ... үедэ хүршэһэн тракторые халаажа, ажалдаа гаратараа трактористнууд хэ... ехэ сагаа гээдэг гээшэб. Тиимын тулада гаражуудые эртэнһээ бариха, бии ...һаниие заһабарилжа эхилхэ саг болоо. Механизмуудые заһабарилдаг мас...скойн хүдэлмэришэдэй ажалые түрүү аргаар эмхидхэжэ, заһабариин шана... эрид һайжаруулха шухала.

Леспромхозуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд механизатор...удай шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, ажалай түрүү дүй дүршэлтэй тэ...ние танилсуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэй.

Модо бэлэдхэлэй промышленностьда ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ...никын ехээр нүлөөлдэг байһые хараадаа абажа, леспромхозуудай дирекци ...ртийна, профсоюзна организацинууд механизаторнуудай дунда энэнэй түлөө ...циалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Кударада тэжээл бэлэдхэлгые удааруулна

Мүнөө жэлдэ Кударын аймагай колхозууд 12411 гектар үбһэ сабшаха юм. Тэрээнһээ 7000 шахуу гектарынь Хамнигадайн, Ехэ-Кударын МТС-үүд сабшаха ёһотой. Августын нэгэнэй мэдээгээр аймагай колхозууд оройдоол 847 гектар сабшаад, нэгэшье центнерынь һүрилөөгүй байна. Мүн хоёр МТС тэжээл бэлдэжэ эхилээдүй. Ждановай, Ранжуровай нэрэмжэтэ, «Путь Октября», «Комбайн» колхозууд үнгэрэгшэ июль һарада нэгэшье гектар сабшаагүй.

Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Соковиков) аймаг соогоо томо колхозуудай нэгэн юм. Тус колхоз 2637 гектар сабшажа, 22 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ ёһотой. Энэ колхоздо тус бүридөө 60—60 хүнүүдтэй тарян-ажалай 6 бригада бии. Гэбэшье, эдэнэй хоёрынь үбһэндэ оронхой. Колхозой сабшалан ехэнхидээ Сүхэ мүрэнэй эрьеые зубшаад байдаг юм. Һүүлэй үедэ 3—4 сүүдхэ соо ороһон хура бороогой удаа Сүхэ мүрэн эрьеһээ халижа, нилээд ехэ сабшалан уһанда абташоо. Имэ бэрхэшээлтэй байдалай тохёолдоод байхада, колхозой хүтэлбэрилэгшэд «үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадахаяа болигдобо» гэжэ урмаа хухараад, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие түргэдхэхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулхаяа болишоо. Нарин Хүнды, Сүхэ, Цагаан Шулуута нютагуудай мянгаад гаран гектар сабшалан сабшагдажа эхилээдүй тооной. Тэжээл бэлэдхэлгын энэ халуун үедэ колхозой контородо 7—8 хүн һуужа байдаг. Колхозой элдэб нютагуудта харгы, полинуудай захаар халаахай, үрмэдэһэн, шаралжаа элбэгээр урганхай. Гэбэшье, силос дарагдажа эхилээдүй. Силос юундэ даранагүйбта гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Соковиковһоо һурахада:—манай колхоздо силос дарамаар ногоон үгы, биишье һаа 10—15 километр холо юм,—гэжэ һанаа амараар харюусаба.

Мүн Ленинэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд силос даража захалаадүй байһаар. Ногоо хэршэхэ механизмууд, мүн силосэй нүхэнүүд бии, теэд гансал эмхидхэлэй хүдэлмэри дутана.

Үбһэ хуряалгые илангаяа Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ильин) ехээр унжагайруулна. Колхоз нёдондо тэжээл багаар бэлэдхэһэн дээрэһээ малайнгаа үбэлжэлгэ ехэ бэрхэшээлтэйгээр үнгэргөө һэн. 150 толгой эбэртэ бодо мал, 500-гаад хонид үхэһэн байна. Гэхэтэй хамта, колхозой хүтэлбэрилэгшэд нёдондонойнгоо алдуу эндүүһээ тобшолол хэнэгүй, тэдэ дутуунуудаа дахин дабтахаяа байна.

— Ногооной ургахыень хүлеэжэ, хуряалгаяа орой эхилээбди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ильин аймагай центртэ болоһон хүдөө ажахын түрүүшүүлэй суглаан дээрэ нюураа багашье улайлгангүйгөөр мэдүүлһэн байна. Энэ нүхэрэй үгэнүүдые яабашье зүб гэхээр бэшэ. Юуб гэхэдэ, Кударинка голые зубшаад, мянгаад гектар сабшалангай ургаса үни хада сабшахаар болоһон байна. Имагтал барюубшагүй шалтагаануудые урдаа баряад, колхозой хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлгые түргэдхэхэ хэбэргүй, яаралгүйхэн һуужа байһаар.

Мүн Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө жэлһээ жэлдэ дүүргэдэггүй. Үнгэрһэн үбэлжэлтын үедэ тэжээлээр дутаһан дээрэһээ 100 гаран үхэр, 200-гаад хони гарзалуулһан байна. Энэ колхоз 372 гектар үбһэнэй талмайтай юм. Тэрээнһээ 40 гектарынь сабшагдаад, хуряагдажа сомогдоогүй хэбтэнэ.

— Найдахал юумэмнай кукуруза гээшэ. Кукурузын ургатар үдыхэн байна, тиимэһээ хээрын ногоогоор силос дарахал байхабди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Тугаринов убайгүйгөөр хөөрэнэ.

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри Ждановай, Ленинэй, Куйбышевай нэрэмжэтэ, «Путь Октября», «Комбайн» колхозуудта тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Ямар шалтагаанһаа үбһэ хуряалга удааруулагданаб гэхэдэ, колхозой болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд «ногоон набтар, үшөө тиигээд хэдэн сүүдхэ бороо орожо һаатуулаа» гэлсээд, һаял хүдэлжэ эхилээ. Ямаршье хура бороо силос дараха хүдэлмэридэ һаад хэдэггүй. Гэбэшье, Молотовой, Сталинай, Ждановай нэрэмжэтэ колхозуудһаа бэшэниинь силос даралгые удааруулна. Аймагай колхозууд августын 1-нэй мэдээгээр оройдоол 640 тонно силос дараад байна.

Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй һамгад тэжээл бэлэдхэлдэ хабаадалсанагүй. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлениин гэшүүдэй һамгад Н. Нечаева, Н. Красикова, И. Нечаева гэгшэд тэжээл бэлэдхэлгын үедэ һанаа амараар гэртээ һуужа һууһаар.

Ниитын малда бардам тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэ набшаһата тэжээл ехэ удхашанартай. Аймагай колхозууд 1800 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбтэй. Гэбэшье, Сталинай, Ворошиловай, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозуудта набшаһата тэжээл бэлэдхэгдэнэгүй. Хэды центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ёһотойбта гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бурдуковский гэгшэһээ асуухада:—юун һэм даа, магад 60-аад тонно байгаал ха,—гэжэ маргангяар харюусаба. Колхозой правленидэ ерээд тодорхойлхо гэхэдэ, мэдэхэ хүн олдобогүй.

Адуу малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гээшэ тэжээлэй элбэгһээ дулдыдадаг байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ аймагай центрын эмхи зургаанууд болон предприятинуудай албахаатшад тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсаха уялгатай. Зүгөөр, Кудара-Сомон тосхоной албахаагшад энэ хүдэлмэридэ хабаадалсанагүй. Жэшээлхэдэ, Кударын аймпромкомбинат (директорынь нүхэр Потанин) хэдэн жэлэй туршада Сталинай нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абанхай. Үбһэ хуряалтын үедэ нэгэшье хүниие тэрэ колхоздо нүхэр Потанин эльгээгээгүй байһаар. Аймагай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд «юугээрээ, хайшан гэжэ түлэхэбтэ»—гээд, шефтээ абаһан колхозуудтаа туһалнагүй. Ехэ-Кудара тосхондо долоон жэлэй һургуули, больница, сельпо, сельсовет, библиотекэ, заготконторо, ветлечебницэ гэхэ мэтын зургаанууд бии юм. Эдэ олон зургаануудһаа нэгэшье хүн Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ хабаадалсанагүй. Мүн дээдэ, дунда болон долоон жэлэй һургуулиин һурагшад зунайнгаа амаралтада байха үедөө түрэл колхозуудтаа туһалнагүй. Олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энээн тухай гомдоно.

Олохон колхозуудай полинууд дээгүүр тарянанай ургаса шарлажа, эдеэшэжэ байна. Ехэдээл һаа арбаад хоногһоо таряа хуряалга эхилхэнь. Тиихэдэ Кударын аймагай колхозууд һаял үбһэндэ орожо байна. МТС-үүдэй нэгэшье тракторна бригада үбһэ сабшажа эхилээдүй байһаар.

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие шууд түргэдхэхын түлөө партиин Кударын айком, аймгүйсэдком шанга хэмжээ дары абаха уялгатай.

Д. Болхоев,
манай корреспондент.

Украинска уранзохёолшодой ородой уранзохёолшодто бэлэглэһэн Лев Николаевич Толстойн памятник һаяхан СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай правлениин байшан дээрэ табигдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Украинын уранзохёолшодой бэлэглэһэн Лев Толстойн памятник.

ТАСС-эй фотохронико.

Республикын колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай 1956 оной августын 5-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэ хуряалга	Силос даралга	Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ
Түнхэнэй	23,5	16,0	170,1
Баргажанай	21,5	0,1	20,3
Прибайкальска	20,9	11,2	238,0
Кабанскын	18,9	7,9	172,0
Закаменай	13,6	15,3	31,5
Кударын	11,8	3,5	34,1
Курумканай	10,5	—	38,1
Б.-Кударын	9,1	1,7	83,0
Кяхтын	8,8	1,8	8,3
Заиграйн	7,9	1,3	19,3
Иволгын	7,0	5,0	25,6
Хориин	6,9	0,5	1,6
Баунтын	5,5	—	—
Тарбагатайн	3,9	0,3	82,9
Бичурын	3,5	1,0	59,8
Мухаршэбэрэй	3,1	0,1	64,8
Зэдын	2,7	8,3	—
Ториин	2,2	5,0	17,8
Яруунын	1,8	0,8	3,7
Хэжэнгын	1,3	7,2	4,9
Сэлэнгын	1,0	1,0	19,0

ГҮРЭНДӨӨ 100 ТОННО НООҺО ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ҮГЭЕ

Республикын колхозуудта гүрэндэ нооһо тушаалгын, ...далгын ябаса тухай 1956 оной августын 1-нэй мэдээн

...гууд	Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
...гын	126,7
...и	116,5
...ло-Кударын	109,5
...гын	108,9
...канай	105,0
...енай	102,5
...ын	101,6
...ин	100,6
...айн	100,4
...ршэбэрэй	100,2
...	95,5
...	95,5
...ын	94,2
...рын	93,8
...нэй	92,5
...гын	89,5
...скын	84,1
...	53,4
...жанай	79,3
...гатайн	75,2
...йкальска	55,8

... оной августын 1-нэй мэдээгээр, ...бликын арбан аймагууд гүрэндэ ... тушааха жэлэйнгээ түсэб амжал...гаар дүүргэжэ, 118 тонно нооһо, ...дөө түсэбһөө гадуур үгэһэн ... Тэрэ тоодо Сэлэнгын аймагай колхозууд 70 шахуу тонно, Хориин аймагай колхозууд 24 тонно, Хэжэнгын аймагай колхозууд 13-һаа үлүү тонно нооһо, Курумканай аймагай колхозууд 7 шахуу тонно нооһо түсэбһөө гадуур гүрэндөө тушааба.

Энэ ушар юу харуулнаб гэхэдэ, дурсагдаһан аймагуудай колхозуудта нооһо абалгые ехэдхэхын түлөө, мүн нооһо тушаалгаар гүрэнтээ сүм тоосохын түлөө горьтой хүдэлмэри хэгдээ гээшэ.

Гэбэшье, республикын хэдэ хэдэн аймагуудта гүрэндэ нооһо тушаалгын, худалдалгын түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай колхозууд 23 тонно нооһо гүрэндэ дутуу тушаагаа. Гүрэнэй түсэб дүүргээгүй байгаад, тус аймагай хүтэлбэрилэгшэд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр юу бодожо байдаг юм гэжэ асуухаар болоно. Мүн энэ аймагай колхозууд һү, мяха болон үндэгэ гүрэндэ тушааха түсэб баһал муугаар дүүргэнэ. Энээн дээрэһээ бодоходо аймагай хүтэлбэрилэгшэд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр гүрэнтээ саг соонь, бүримүһэн тоосохо хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандана.

Тэрэшэлэн Зэдын, Яруунын, Тарбагатайн, Иволгын, Түнхэнэй аймагууд хамтадаа 50 тонно нооһо гүрэндөө дутуу тушааһан байна. Хонин һүрэгые олошоруулха, нооһо улам ехээр абадаг болохо зорилго манай республикын урда табигдана. Тииһээ тиитэрээ гүрэндэ нооһо тушаалтын, худалдалгын түсэбые дүүргэнгүй байха ябадал саашадаа яашье тэсэшэгүй.

Эртын хурьганһаа 1,5—2 килограмм нооһон хайшалагдана

...Олон жэлэй дүй дүршэл дээрэ... харахада, хонидые үбэл хурьгалуулга үлэмжэ һайн. 1955 ондо ...нидоо февраль һарада хурьга...улжа эхилээб. Тэрэ хурьгад ко...рно-базова аргаар түлжүүлэг... һэн. Тэрэ жэлдэ тэжээл ду...тай байбашье, энэ бэрхэшээ...е ямаршьегүй дабагдаа бэлэй. ...э хонидойнгоо 99 процентые ...до оруулжа, 100 толгой хонин ...риһөө 99,8 хурьган абтаа һэн.

Хониднай шэрүүбтэр нооһотой ...тэрэй юм. Тэдэнэй үүлтэр һай...руулхын түлөө үүлтэртэ хуса...удаар хонидоо ороондо оруул...бди.

Хонидые хайшан гэжэ харуу...адаг, эдеэлүүлдэг тухайгаа хэ... үгэ хэлэхэ шухала. Хонидоо ...ар орой болотор үбэлэйнь ...айрада оруулангүй, холын бэл...эридэ адуулжа, тарянанай узуур ...рэ ябуулжа, хүшэ абхуулдаг... Юуб гэхэдэ, үбэлжөөн шада...айнгаа бэлшээрндэ эртээнһээ ...оогүй һаа, хээли ехэтэй хони...ой холын бэлшээридэ гарахань ...хэтэй болохо байна.

Үбэлэй үедэ үглөөгүүр эртэ болжо, хонидые эдеэлүүлхэдэ дааһан мал тэжээл ехээр эдинэ. Удаань хонидоо бэлшээридэ гаргадаг байнабди. Нарһанай шэлбүүһэ эдюулэлсэхэдэ хонид хомхой болохоһоо гадна, хатайрсагүй байдаг гээшэ. Хонидойнгоо байрые үбэлэй үедэ һүниндөө сэлеэтэй хонуулдаг байнабди. Һэрюун байрада байһан хонидой нооһон һэргэлэн, һайн байдаг.

Мүнөө жэлдэ 677 хони хурьгалуулаад, нэгэшье хурьга хороонгүй, түлыень бүрин бүтэнөөр түлжүүлээбди. Үбэлэй эртын хурьгад түргэн түлжэжэ, мүнөө томо болошоо. Мүнөө тэдэнэйнгээ нооһо хайшалжа байнабди. Олонхи хурьгадһаа 1—1,5 килограмм нооһон хайшалагдана. Тиихэдэ зарим хурьгадһаа 2 килограмм нооһон абтана. Дунда зэргээр хурьган бүриһөө нэгэ килограммһаа доошо бэшэ нооһон абтахаар багсаагдана. Үбэлэй хурьга түлжүүлгын үлэмжэ һайн байһан ушар ганса энээнһээшье харагдана бшуу.

Бимба Дондопов, Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

„Нью-Йорк Таймс“ газетын сэрэгэй асуудалнуудые даадаг редактор господин Хэнсон У. Болдуинда

США, Нью-Йорк Штат, Нью-Йорк город, 36

Хүндэтэ г-н Болдуин!

Минии нэрэ дээрэ энэ оной июлиин 7-до эльгээһэн бэшэг соохи асуудалнуудтатнай харюусахыемни хүсэһэн байнат.

Доро дурсагдаһан өөрынгөө харюунуудые мүнөө Танда эльгээбэб:

1. **Асуудал.** Холбоото Штадуудта советскэ агаарай хүсые үлүүсэ ехээр бодоно хая гэжэ Та тоолоно гүт?

Харюу. Советскэ агаарай хүсые Америкын Холбоото Штадуудта ямараар сэгнэдэг тухай тодорхой мэдээн намда үгы байна, энэ асуудалаар һүүлэй үедэ засагай зүгһөө ямаршье мэдүүлгэ хэгдээгүй бшуу. США-гэй зарим бүлэг нюурнууд, илангаяа сэрэгэй захил хэхые хүсэдэг хүнүүд сэрэгэй хэрэглэлдэ мүнгэ ехээр һомолуулха, СССР-тэ этигэхэгүй ябадал бии болгохо зорилгоор советскэ Агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй тоое үлүү ехээр харуулхые хүсэдэгшье байжа магад. Тиихэдээ хүндэ хүшэр налогой хашалангые бэе дээрээ гол түлэб даадаг американска арадай ашаг туһые тэдэнэр хараадаа абанагүй бшуу.

2. **Асуудал.** Советскэ Союз үни сагһаа хойшо континентальна угаа ехэ гүрэн байһан туладаа, агаарай сэрэгэй хүсэнүүдые тусгаар ехэ удхашанартайда тоолоно. Энэтнай, Танай һанамжын ёһоор, агаарай-ядерна хүсэнүүд дайнай үедэ эгээн ехээр хэрэглэгдэхэ зэбсэгтэ хүсэн болоно гэһэн удхатай гү?

Харюу. Тиимэ удхатай бэшэ. Агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд, ядерна зэбсэг лэ зэбсэгтэ тэмсэлэй түгэсхэлые шиидхэжэ шадахагүй. Ехэ һандарал тохёолдуулха атомна ба водородно зэбсэгүүдэй хажуугаар олон тоото арми, угаа олон янзын юрын буу зэбсэгүүд дайн байлдаанда зайлашагүй хэрэглэгдэхэ болоно.

3. **Асуудал.** Танай һанамжын ёһоор, ядерна зэбсэг хэрэглэнгүйгөөр багахан гү, али ямаршье ондоо дайн байлдаа хэжэ болохо байна гү?

Харюу. Ехэшье, багашье дайн байлдаае Советскэ Союз эрид буруушаадаг юм. Ямаршье дайн һандарал ушаруулдаг, тииһээ тиитэрээ ядерна зэбсэг хэрэглэһэн дайн байлдаан дайлалдагша оронуудта, мүн дайлалдаагүйшье оронуудта тон аюултай байха болоно.

Арадуудта ашатай туһатай юумэ бүтээхын орондо дай хэхэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ бүхы хүсэеэ, ухаагаа зорюулдаг хүнүүдэй Америкын Холбоото Штадуудта, НАТО-гой талаар союзнигуудтань бии байһаниинь гэмшэлтэй.

4. **Асуудал.** Советскэ Союз уһан доогуур ябадаг онгосонуудые юундэ тиимэ олоор бүтээнэ гээшэб? Судна бүтээлгын программатнай континентальна ба агаарай агууехэ гүрэн байхатаяа хамта далайн-сэрэгэй агууехэ гүрэн болохые СССР оролдоо гэһэн удхатай гү?

Харюу. СССР-най ороноо хамгаалхын тула шухала юумэ бүтээнэ, ондоо ямаршье үлүү юумэ бүтээдэггүй. Советскэ Союзай газар дайдые арбан хоёр далай, хоёр океан тойроод байдаг. Советскэ Союзай далайн хилэ гүрэнэй бүхы хилын хэмжээнэй гурбанай хоёр хуби шахуу болодог юм. Советскэ Союз далайн агууехэ гүрэн байһан туладаа, манай далайн хилэнүүдэй аюулгүй байлгые хангадаг далайн-сэрэгэй флодто зохихо анхарал хандуулха ёһотой байһаниинь гайхалтай бэшэ болоно бшуу.

5. **Асуудал.** 1.800.000 хүниие армиһаа табиха гэжэ СССР-эй соносхоһон ушар мүнөө сагта дай хэхэ аргын хубилһые харуулна бэшэ гү? Ондоогоор хэлэбэл, самолёдууд ба залан шэглүүлэгдэдэг снарядуудтай хамта ядерна зэбсэгэй үгэхэ хүсэ шадалынь олон тоото ехэ арминуудай, далайн-сэрэгэй уһан дээгүүр ябадаг флодой удхашанарые бага болгоо бэшэ гү? Армиһаа хүнүүдые табяашатнай эгээн шухала, магад, эгээн шиидхэхы удхашанартай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ—агаарай-ядерна хүсэнүүдтэ хамаадаха гэжэ американецууд һанахагүй байна. Энэ һанамжа зүб бэшэ гү?

Харюу. Американецуудай хараа бодолые дурдан баримталһантнай ойлгогдосогүй байна. Хэрбээ американска арад тухайда хэлэгдээ һаань, Советскэ правительствын үүсхэлые, абаһан бодото хэмжээнүүдые Америкын ажалшазон ехээр һайшаана гэжэ би лаб этигэнэб. СССР-тэ харшаар хандадаг хүнүүдые американецууд гэжэ тоолоо һаатнай, тэдэнэр Советскэ Союзай ямаршье хэмжээ-ябуулгануудта хододоо харшаар хандадаг, тон буруугаар тайлбарилдаг байна бшуу. Советскэ правительство зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тоое 1.840.000 хүнөөр хороохо шиидхэбэри абахадаа, мүнөө сагай дайнай ямар шэнжэтэйгээр хэгдэжэ магад байһаниие, мүн Танай эндэ һануулһан ушарые хараада абаагүй юм. Энэ асуудал шиидхэхэдээ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, гүрэнүүдэй хоорондын харилсаануудтахи зүришэлдөөтэ байдалые зөөлэрүүлхэ, тэрэшэлэн Советскэ Союзай амгалан сагай экономикые хүгжөөхэ, СССР-эй арадуудай ажана байдалые һайжаруулха ябадал хамагай түрүүндэ хараада абаһан байнабди.

6. **Асуудал.** Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хороолгые агаарһаа, мүн газар дээрэ хиналсадаг болохоор шиидхэхын тула бэлэн байһан тухайдаа Холбоото Штадууд мэдүүлһэн байгаа. Советскэ Союз олон тоото хүнүүдээ армиһаа табижа байһан һаа, тэдэниие тиимээр шалган хараха ябадал юундэ зүбшөөрнэгүй гээшэб?

Харюу. США-гэй дурадхаһан хиналтын системэ агаарһаа фотозураг буулгадаг байхаар хараална. Энэнь үнэндөө тагнуул хэхэ зорилготой байһан дээрэһээ, һэжэглэлсэхэ ябадал заатагүй үүдхэхэ, СССР США хоёрые бэе бэедээ бүри ехээр этигэлсэдэггүй болгохо байна.

Гэхэ зуура буу зэбсэг хуряалгые бодотоорнь бэелүүлхын хойноһоо ажаглан хинаха ябадал үнэхөөрөө хангажа шадахаар уласхоорондын хиналтын системэ байгуулха гэжэ советскэ дурадхалнууд соо хараалагданхай байна. Гүрэнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба буу зэбсэгүүдые хороолгын хойноһоо, тэрэшэлэн атомна болон водородно зэбсэг хорилгын хойноһоо уласхоорондын шанга хиналта тогтоогдохо ёһотой гэжэ Советскэ Союз тоолодог. Гэхэтэй хамта, буу зэбсэг хуряалгын талаар гүрэнүүдэй уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байһые ёһотой һайнаар шалгаха арга хиналтын органуудта олгожо шадахаар тиимэ хиналта тогтоохые Советскэ Союз хүсэдэг байна. Энэ зорилгоор сэрэгэй частьнууд, сэрэгэй һомо хэрэгсэлнүүдэй складууд, хуурай газарай, далайн-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй базанууд болон сэрэгэй заводуудыешье шалгажа шадахаар үргэн ехэ эрхэ түлөөлэлгэ хиналтын органдо үгтэхэ ёһотой болоно.

Сэрэгүүд болон дайшалхы техникын аюултай ехээр сутлуулагдахагүйн, тиигэжэ агрессорэй гэнтэ добтолхо ябадал уридшалан һэргылэн зайсуулхын тула бүхы ехэ ехэ аэродромуудта, түмэр замай бэлшэрнүүдтэ, портнуудта, шухала шоссейнэ харгынууд дээрэ хиналтын постнуудые эмхидхэхэ гэжэ СССР-эй дурадхал соо мүн лэ хараалагдана. Нэгэн талаһаа—газар дээрэ үрэ ехэтэй хиналта хэхэ, нүгөө талаһаа — агаараар тагнуул хэхэ ба агаарһаа фотозураг буулгаха гэһэн США-гэй дурадхалай ондо ондоо зорилготой байһаниие минии дэлгэрэнгыгээр тодоруулһанай хэрэг байнагүй гэжэ би тоолоноб.

Таниие хүндэлэгшэ

Г. ЖУКОВ,
Советскэ Союзай Маршал.

1956 оной августын 4.
Москва город.

1956 оной түрүүшын хахадта Бурят-Монголой АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлтын дүнгүүд тухай

Бурят-Монголой АССР-эй Статистическэ Управлениин мэдээсэл

Промышленность, хүдөө ажахы болон транспортые хүгжөөлгэ, капитальна барилга, худалдаа наймаа болон культурна барилгые хүгжөөлгэ 1956 оной түрүүшын хахадта иимэ тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно гэбэл:

I. Промышленностьда үйлэдбэриин түсэбэй дүүргэлтэ

Бурят-Монголой АССР-эй территори дээрэ байһан промышленна предприятинууд валовой продукци гаргалтаар 1956 оной түрүүшын хахадай түсэбые 103 процент дүүргэө.

Валовой продукци гаргалтын хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулбал 4 процентээр дээшэлээ.

Зарим министерствонууд, управленинүүд, комбинадууд, трестнүүд болон предприятинууд промышленностиин валовой продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө иигэжэ дүүргээ гэбэл:

	1956 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ проц.
Бурят-Монголой АССР-эй нютагай промышленностиин министерство	97
Бурят-Монголой АССР-эй эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерство	103
Бурят-Монголой АССР-эй коммунальна ажахын министерствын промышленна предприятинууд	92
Бурят-Монголой АССР-эй культурын министерствын промышленна предприятинууд	106
БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи барилгын материалнуудай промышленностиин управлени	112
БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи түлишын промышленностиин управлени	126
Ґалуута-Нуурай Рудоуправлени	111
«Забайкаллес» комбинат	107
Улан-Удын мяха-консервын комбинат	100,5
№ 4 Мелькомбинат	98
Байкалгосрыбтрест	101
«Маслопромой» Бурят-Монголой трест	104
Улан-Удын паровозо-вагонно завод	100,4
Тимлюйскэ цементнэ завод	78
Шэлэй механизированнэ завод	110
«БМАССР-эй 25 жэлэй ойн» нэрэмжэтэ сэмбын фабрика	104
Улан-Удын судна заһабарилгын завод	106
«Механлит» завод	119
Улан-Удын модоной завод	126
Клюевскэ модоной завод	119
Загаһа буйлуулдаг завод	117
Улан-Удын ликеро-архиин завод	99,6
Улан-Удын спиртын завод	107
Олзоборилтын кооперациин Бурят-Монголой Совет	98

Хэдэ хэдэн министерствонууд болон предприятинууд валовой продукци үйлэдбэрилэн гаргаха хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ зуураа, зарим промышленна продукциие үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө дүүргээгүй. Жэшээнь, БМАССР-эй эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерство хилээмэ бүүлхын, кондитерскэ зүйлнүүдые гаргаха түсэбөө дүүргээгүй; БМАССР-эй культурын министерствын промышленна предприятинууд ном, журнал хэблэхэ түсэбөө, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи барилгын материалнуудай промышленностиин управлени извёстко үйлэдбэрилхэ, барилгын модо шэрэхэ түсэбөө дүүргээгүй, түсэбөөр хараалагдаһан ханын жэжэ блогуудые оройдоошье үйлэдбэрилээдүй. «Забайкаллес» комбинат барилгын модо шэрэхэ түсэбөө дүүргээгүй; Улан-Удын мяха-консервын комбинат мяха, колбасна зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө, Байкалгосрыбтрест консервэнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха, загаһа бариха түсэбөө дүүргээгүй; «Маслопромой» Бурят-Монголой трест малай тоһо, сыр буйлуулха түсэбөө дүүргээгүй; Улан-Удын паровозо-вагонно завод паровозуудые заһабарилха, түмэр дархалха, электроэнерги үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй; Улан-Удын судна заһабарилгын завод суднануудта жэжэ капитальна заһабари хэхэ түсэбөө, «Механлит» завод автомашинануудые капитальнаар заһабарилха түсэбөө дүүргээгүй.

Шухала зүйлэй промышленна продукцинуудые үйлэдбэрилэн гаргалга иимэ тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно гэбэл:

	1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ үйлэдбэрилэн гаргагдаһаниинь	1955 оной түрүүшын хахад жэлтэй сасуулбал 1956 оной түрүүшын хахад жэлдэ проц.
Нүүрһэ (мянган тонноор)	394	125
Электроэнерги	—	111
Барилгын модо шэрэлгэ (мянган кубометрээр)	1473	110
Хюрөөдэмэл модо (мянган кубометрээр)	168	108
Пилораманууд (хэһэгээр)	184	140
Сонхын шэл (мянган квадратна метрээр)	3001	112
Барилгын хирпиисэ (млн. хэһэгээр)	18	121
Извёстко (тонноор)	7690	128
Ноһон бүд (мянга метрээр)	666	98
Оймһоной зүйлнүүд (мянг. паараар)	35	110
Гадар трикотаж (мянг. хэһэгээр)	64	102
Дотор трикотаж (мянг. хэһэгээр)	84	106
Арһан гутал (мянг. паараар).	55	108
Һээ гутал (мянг. паараар)	62	80
Мяха (тонноор)	926	97
Колбасна зүйлнүүд (тонноор)	4195	87
Мяханай консервэ (мянг. условно банкаар)	9897	98
Загаһанай консервэ (мянг. условно банкаар)	1981	101
Загаһа барилга (тонноор)	2423	108
Малай тоһон (тонноор)	464	90
Һүниэй продуктнууд (тонноор)	3300	165
Сыр (тонноор)	33	66
Хилээмэ, хилээмэ бүүлхын зүйлнүүд (тонноор)	18038	107
Кондитерскэ зүйлнүүд (тонноор)	1290	82
Макаронно зүйлнүүд (тонноор)	1048	68
Гурил ба крупа (мянг. тонноор)	52	119
Спирт (мянг. дкл.)	140	75
Пиво (мянг. дкл.)	357	100,2

Хахад жэлэй түсэбһөө гадуур нүүрһэ 39 мянган тонноор, шэл 121 мянг. кв. метрээр, хирпиисэ 225 мянг. хэһэгээр, хюрөөдэмэл модон 20 мянг. кубометрээр, ноһон бүд 21 мянг. метрээр, мяханай консервэ 3697 мянг. условно банкаар үлүү ехээр үйлэдбэрилэн гаргагдаа.

Хахад жэлэй түсэбөөр харалаагдаһанда орходоо извёстко 870 тонноор, һээ гутал 5 мянг. паараар, малай тоһон 171 тонноор, колбасна зүйлнүүд 400 тонноор, загаһан 327 тонноор дутуугаар үйлэдбэрилэгдөө.

Промышленностьдахи ажалай бүтээсэ 1956 оной түрүүшын хахадта үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулбал 2 процентээр дээшэлээ.

БМАССР-эй нютагай промышленностиин министерство, Улан-Удын мяха-консервын комбинат, № 4 Мелькомбинат, Байкалгосрыбтрест, Улан-Удын паровозо-вагонно завод, «Механлит» завод, Улан-Удын модоной завод ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тушаа жэлэй түрүүшын хахадта хааралагдаһан түсэбөө дүүргээгүй.

Промышленна министерствонүүдэй предприятинуудтахи промышленностиин товарна продукциин өөрын үнэ 1955 онойхитой сасуулхада дундаа зэргээр 1956 оной түрүүшын хахадта 2 процентээр химдараа. Бүхы товарна продукциин өөрын үнэ түсэбөөр хараалагдаһантай сасуулхада нилээд химдаржа, 4,6 миллион түхэриг арьбалагдаа.

Гэхэ зуура БМАССР-эй эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерство, Тимлюйскэ цементнэ завод, Мелькомбинат, спиртын завод товарна продукциин өөрын үные химдаруулха түсэбөө дүүргээгүй.

Улан-Удын паровозо-вагонно завод, БМАССР-эй нютагай промышленностиин министерствын, Байкалгосрыбтрестын предприятинууд түрүү техникые үйлэдбэридэ хэрэглэхэ түсэбөө хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

II. Хүдөө ажахы

1956 оной тарилгын бүхы талмай үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 2 процентээр ехэ болоо. Тиихэтэй хамта шэниисэ тарилгын талмай 3 процентээр, ячмениин—12 процентээр ехэ болоһон байна. Кукуруза тарилгын талмай нилээд ехэ болоо. Тэрээнэй талмай 1956 ондо бүхы дээрээ 66 мянган гектар болоһон байна.

Республикын колхозууд болон совхозууд 1956 ондо хара таряа тариха түсэбөө 104 процент дүүргээ. Тэрэ тоодо шэниисэ тариха түсэбөө 105 процент, кукуруза тариха түсэбөө 103 процент дүүргэһэн байна. Сахарна свекло, хартаабха, овощь, ногоон һолоомо тарилгын талмай тэрэшэлэн ехэ болоо. Гэхэ зуура, овощь, хартаабха, коноплё, махорко тариха түсэбөө колхозууд дүүргээгүй. Кукурузын ехэнхи хубинь, тэрэшэлэн хартаабхын 85 процентнь квадратно-гнездовой аргаар таригдаа. Хара таряанай гурбанай нэгэ хубинь хэрээһэлүүлэн, нарин рядаар таригдаа, овощиин оройдоол зургаанай нэгэ хубинь квадратно-гнездовой, квадратна аргаар таригдаһан байна.

Колхозууд хуушан пар оруулалсан пар хахалха түсэбөө оройдоол 78 процентээр дүүргээ. Совхозууд пар хахалха түсэбөө нэгэ бага дутуугаар дүүргээ.

Машинно-тракторна станцинууд капитальна барилгада мүнгэ һомолхо хахад жэлэйнгээ түсэбые бүхы дээрэнь 77 процентээр дүүргээ. Тэрэ тоодо шэнэ мастерскойнуудые барилгада, үргэдхэлгэ ба һэльбэн заһалгада мүнгэ һомолхо түсэбөө 49 процентээр, тракторнууд болон автомашинануудай гараж барилгада 47 процентээр, хүдөө ажахын машинануудай байха бетонно талмайнууд болон һарабшадые барилгада —61 процентээр, комбайнуудай сарай барилгада мүнгэ һомолхо түсэбөө 90 процентээр дүүргэһэн байна. Машинно-тракторна станцинуудта барилга хэдэг организацинууд барилга-хабсаралгын хүдэлмэриие илангаяа удаанаар эрхилнэ. Эдэ организацинууд 1956 онойнгоо түсэбые оройдоол 24 процентээр дүүргээ.

Колхозуудта үнгэрэгшэ жэлэйхихидэ орходоо энэ жэлдэ малай байранууд, тэрэшэлэн ажахын бусадшье байранууд нилээд түргөөр баригдаа. Республикын колхозууд 1956 оной түрүүшын хахадта өөрынгөө зөөреэр, тэрэшэлэн гүрэнһөө абаһан урьһаламжаараа 3,8 мянган толгой үхэрэй байха, 15,1 мянган толгой хониной байха, 2,3 мянган толгой гахайн байха, 14,1 мянган толгой шубуунай байха байрые, 1,4 мянган тонныи хэмжээтэй зернохранилищиие 1955 оной түрүүшын хахадайхиһаа үлүү олоор барьяа.

Гэхэ зуура, барилганууд, илангаяа силоснэ барилганууд үшөөл удаанаар баригдана. Бүхы 1956 ондо үгтэһэн түсэбтэй сасуулбал колхозууд үнгэрһэн хахад жэлэй турша соо томо эбэртэ бодо малай байрын 35 процентые, хониной байрын 26 процентые, гахайн байрын 39 процентые, шубуунай байрын 31 процентые, силоснэ барилгануудай 0,5 процентые барижа, ашаглалгада оруулаа.

Колхозууд теплицэ бариха жэлэйнгээ түсэбые хахад жэлэй турша соо оройдоол 12 процентээр, парникова рамануудые хэхэ түсэбөө 53 процентээр дүүргээ.

Хүдөө ажахын техническэ талаараа һайнаар зэбсэгжэжэ байһанай, хүдөө ажахын машинануудай нэгэ бага һайнаар ашаглагдадаг болоһоной ашаар колхозно үйлэдбэриие механизацилга зарим тэды һайжараа. Машинно-тракторна станцинууд 1955 оной нэгэдэхи хахадайхида орходоо (хахалалгада оруулбал) 9 процентээр ехэ ажалые колхозуудта механизированнээр бүтээгээ. 1955 оной түрүүшын хахадтай сасуулбал, тракторнуудай бүтээсэ (15 хүсэтэйдэ оруулбал) батсаахада 15 процентээр дээшэлээ.

Машинно-тракторна станцинууд түрүүшын хахад жэлэй турша соо колхозуудта газар хахалха хүдэлмэриие бүхыдэнь шахуу механизировалээ, таряа тариха хүдэлмэриие 98 процентээр механизировалээ. Тэрэ тоодо ороохото, ороохото-бобово культурануудые 99 процентээр, сахарна свекло, силоснэ культурануудые тариха хүдэлмэриие—100 процентээр, хартаабха һуулгаха хүдэлмэриие—79 процентээр, тэжээлэй корнеплодуудые—77 процентээр механизировалээ. Гэхэ зуура, овощной культурануудые тариха, ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ хүдэлмэринүүд колхозуудта үшөөл багаар механизацилагдана. 1956 ондо колхозуудта овощь һуулгаха ба тариха хүдэлмэринүүдэй оройдоол 13 процентнь механизировалэгдээ. Машинно-тракторна станцинууд колхозуудта таригдаһан кукурузын оройдоол 31 процентые, хартаабхын 36 процентые, квадратно-гнездовой, квадратна аргаар һуулгагдаһан овощиин 80 процентые июлиин 20-ной байдалаар нэгэ дахин элдүүрилээ.

Машинно-тракторна станцинууд полевой хүдэлмэриин эхилхын урдатээ тракторнуудые, культиваторнууд болон сеялкэнүүдые заһабарилха түсэбөө үлүүлэн дүүргээд байгаа. Гэхэ зуура, хэдэ хэдэн машинно-тракторна станцинууд хуряалгын олон тоото техникые мүнөөшье болотор гуримтай болгоодүй байһаар. Силосорезкэнүүдые заһабарилха түсэб оройдоол 44 процентээр, косилкануудые заһабарилха түсэб 64 процентээр, комбайнуудые заһабарилха түсэб июлиин 20-ной байдалаар 85 процентээр дүүрг...

Колхозуудта 1956 оной ию...дэ байһан ниитын малай тоо... 1955 оной июлиин 1-нэйхитэй... хада иигэжэ олошороо гэбэл... дой тоо—6 процентээр, гахай... 32 процентээр. Томо эбэртэ б... лай тоо толгой 6 процент... тоодо үнеэдэй тоо—7 процен... роо.

Совхозуудай министерств... хозуудтахи томо эбэртэ бод... бүхы толгойнь энэ үе соо 8... тээр, хонидой—7 процент... хайн—58 процентээр, элдэб... дай—2 дахин олошорһон... Тиихэдэ үнеэдэй тоо толгой... центээр хороо.

Һү тушааха, худалдан аб... хад жэлэй түсэб бүхы талаа... процент, мяха тушааха ба ... абаха түсэб 63 процентээр ... дээ.

III. Түмэрзамай, автомобильна транспортын түсэбэй дүүргэлтэ

Зүүн Сибириин түмэрзамай дүрбэдэхи отделени 1956 оной нэгэдэхи хахадай турша соо ашаа тээхэ түсэбөө 94 процентээр дүүргээ. Тэрэ тоодо шулуу нүүрһэ тээхэ түсэбөө 107 процент, модо тээхэ түсэбөө 96 процент, түлеэ тээхэ түсэбөө 153 процент, минерально-барилгын материальнуудые тээхэ түсэбөө 104 процент, таряа талха тээхэ түсэбөө 122 процентээр дүүргэһэн байна. РСФСР-эй автомобильна транспортын ба шоссейнэ харгынууд... нистерствын Бурят-Монгол... томобильна трест автом... транспортаар ашаа шэрэхэ ... жэлэйнгээ түсэбые 109 про... ашаанай эрьесын түсэбые 12... центээр дүүргээ.

Пассажирнуудые шэрэхэ ... жэлэй түсэб 103 процентээр ... гэгдээ. Автотранспортдахи ... эрьесэ үнгэрэгшэ жэлэй энэ ... сасуулбал хоёр дахин ехэ бо...

IV. Капитальна барилга

1955 оной түрүүшын хахадта орходоо 1956 оной түрүүшын хахадта 140 процент ехэ мүнгэ гүрэнэй капитальна барилгада һомологдоо. Тэрэ тоодо гэр байра барилгада — 165 процентээр, һургуули, эмнэлгын эмхи зургаанууд, хүүгэдэй садуud болон яслинуудые барилгада 90 процентээр ехэ мүнгэ һомологдоо.

Капитальна барилгада мүнгэ һомолхо хахад жэлэй түсэб 101 процентээр, тэрэ тоодо гэр байрын барилгада мүнгэ һомолхо түсэб 96 процентээр дүүргэгдээ.

Гүрэнэй предприятинууд болон эмхи зургаанууд 1956 оной түрүүшын хахадта бүхыдэнь 24 мянган квадратна метр талмайтай гэр байра ашаглалгада оруулаа. Энэнь энэ жэлэй түрүүшын хахадта хараалагдаһан түсэбэй 75 процентнь... хараалагдаһан түсэбтэ орхо... та дээрээ 8 мянган квадрат... талмайтай гэр байра ду... ашаглалгада үгтөө. Комму... ажахын министерство, Мяха... вын комбинат, «Забайкалл... бинат, Сэмбын фабрика гэ... ашаглалгада оруулха түсэб... гээгүй.

Барилгын томо томо тр... барилга-хабсаралтын талаа... жэлэйнгээ түсэбые иимээр ... гэбэл:

«Бурмонголстрой» трест 9... центээр

«Забайкаллестрансстрой» ... процентээр

«Тимлюйстрой» трест 119 ... тээр.

V. Худалдаа наймаан

Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаагаар розничо эд бараанай эрьесэ 1956 оной түрүүшын хахадта 873.5 миллион түхэригтэ худалдагдаба. Тэрэ тоодо эд бараае сэхэ арад зондо худалдадаг предприятинууд 769 миллион түхэригэй, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд 104,5 миллион түхэригэй эд бараа наймаалаа. Энэнь түсэбтэ даалтабариин 97 процентнь болоно.

Худалдаа наймаанай зарим организацинууд түсэбөө иигэжэ дүүргээ:

	1956 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлгэ процентээр
Улан-Удын горпромторг	—99,1
Улан-Удын Горпищеторг	—93

Главгастроном

Главунивермаг

Столовонууд болон ресторануудай трест

ОРС-нууд болон Продснабууд

Бурмонкоопсоюз

Гүрэнэй ба кооперативна ... даа наймаанай организацину... оной түрүүшын хахадта р... кын ажалшадта 1955 оной ... шын хахадайхида орходоо с... дамал сэнгээр 2 процент, тэр... эд хэрэглэгшэдэй коопера... процентээр ехэ эд бараа ху...

VI. Культурна барилга ба элүүрые хамгаал...

Энэ жэлдэ дунда һургуулинуудые дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абагшад үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 38 процентээр олошороо.

Республика доторхи дээдэ ба дунда тусхай һургуулинууд арадайнгаа ажахыда заочноор һуралсагшадые оруулалсан 1600 залуу мэргэжэлтэдые бэлэдхээ. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 28 процентээр олон болоно.

1955 оной түрүүшын хахадайхитай сасуулбал клубууд болон библиотекэнүүдэй тоо олошоро...

Киноустановконуудай тоо... процентээр олошорхотой ха... но болон театрнуудые хара... тоо олошороо. Кино болон ... нуудые харагшадай тоо 1955... түрүүшын хахадайхиһаа 19... тээр олошороо.

Больницанууд болон нара... гэрнүүдтэхи һууринь үнгэрэ... лэй түрүүшын хахадайхитай ... бал 12 процентээр олошор... на. Хүүгэдэй яслинуудтахи ... 3 процентээр олошороо.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВ...

РЕСПУБЛИКА ДОТОРНАЙ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1). Харуулһалжа байһан 508 толгой түлгэ бүриһөө энэ жэлдэ 3,1 килограмм ноһо хайшалһан Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Данзан Цагбаев хонидоо адуулжа ябана. 2). Мухаршэбэрэй ай... «Гигант» колхозой агроном нүхэр И. Бадыров кукурузынгаа ургасые үзэжэ байна. Мүнөө эндэ кукурузань 150 сантиметр ундэртэй болоо. 3). Улан-Удэ станциин паровозно депогой заһабарилгын цехын түрүү слесарьнууд (зүүн гар...) В. И. Сустин, М. В. Разгуляев.

З. Веснинагай, Т. Гармаевай, В. Цыбиковой ф...

АГИТАТОР ГАЛСАН-ДАБА ГОНЧИКОВ

...нарһан ой нэмэргэтэй ханадэр хада уулануудай хооронжалга сооһоо эхи абажа, уутала руу урдаһан Дундадын бии горхон һүүлэй үедэ элбэгээр борроогой уһанһаа ехэ болонхоёр эрьеэ түрин салгидан мушЭнэ горхоной баруун эрьедэн, мүлигэр халзан хадын боошэнээр бариглажа байгша хобуусада байрланхай үбһэшэд эдеэлгэндэ һаяхан ороһон амаржа байна. Жараяа соадлаһан аад, үшөөл хүнгэн зандаа Жалма хүгшэн амтаар буйлуулжа шанаһан шүүбһэшэдтэ аягална. Мүн баһа тоо сагаан боро пулаадаар нэгэ үбгэн үбһэшэдэй олон рнуудые ехэл ханалгатайгаар а һууна. Хажуур дабтааша тэмнай Дундадын сабшалаажа абаад, уһалжа ба харууургуулһан, мүнөө үбһэшэдтэй ажаллажа байһан колхозой Дашидондок Базаров гээшэ. энэ үедэ «М-72» маркын мотой хүн центр тосхонһоо гатүргэн түжэрөөр табилуулжа, шегүй набтархан гүбээнүүдэй ташалангай харгыгаар хадхина.

Бригадир Галсан-Даба Гончиай ерэбэл ха, ямар һонинийе шааб,— гээд үбһэшэдэй нэгэн хинэ

Мүнөөдэр шэнэ һонинтой газеые асарха ёһотой,— гээд нэгэан, гонзод гэһэн хара шарайнэр хэлэхэ зуураа һууриһаан о, дабтагдаад байһан хажууаад үзэнэ.

Иигэһээр байтарнь уданшьегүй ир Гончиков хүрэжэ ерэбэ. циклэйнгээ үлгы һуудал сооһоо эй газетэнүүдые гаргажа, зонрааха үедээ:

— ...ай нүхэд, нэгэ багахан хөөрэлжэрхие. Мүнөө Сибириин обуд, республиканууд болон нуудай хүдөө ажахын хүдэлгшэдэй зүблөөнэй Хандалгаетэ асараа. Зүблөөн дээрэ Хрущевой хэлэһэн үгэ мүн толилогдонхой. Наашаа һуугшаһууб,— гээд, «Б-М. Үнэн» дэлгээн уншажа оробо...

...тынгээ һонинийе уншажа, хөөүтөөд байхадань, «һонинтой... н болоо байна даа» гэжэ үбхөөрэлдэнэ.

— ...й юрдөө ойлгонгүй үлэшэбэ гүб, тэрэ суглаашаднай хэнийе ...ендэ уряа гэнэт? — гэжэ а хүгшэн асуугаадхина.

— Манай үргэн ехэ Сибириин об...ууд болон хизаарнуудай, тэрэ манайшье республикын тү...шэд хүдөө ажахыгаа саашабүри ехээр хүгжөөхэ гэжэ хя...н партиин XX съездын шиид...нүүдые амжалтатайгаар дүүр...тула шухала асуудал зүбшэн хэлсээд, Казахстанай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые социалистическэ мүрысөөндэ уриба, — гээд Галсан-Даба Гончиков тайлбарилба. — Тиихэдээ газар тарьялангай ургасые дээшэлүүлхын, адууһа малһаа ашаг шэмэ үшөө ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэхэ ёһотой болонобди. Малажалаймнай хүгжэлтэ, ашаг шэмынь дээшэлэлтэ тэжээлэй хэр зэргээр бэлэдхэгдэһэнһээ болохонь бүгэдэндэ мэдээжэ,—гэбэ.

—Зүб даа. Мүнөө жэл бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлээр малаа хангаха байхабди, — гээд үбһэшэнэй нэгэн зүбшөөрнэ.

— Мүнөө тарьялангаймнай ургаса һайнаар гаража байнхай. Хуряалгын хүдэлмэри газаа оробо. Тиимэһээ, 4200 центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө таряа хуряалгын эхилтэр заабол дүүргэхэ ёһотойбди, — гээд Галсан-Даба Гончиков нүхэдтөө хандана.

— Хура бороогой хэдэн үдэрөөр һаалта хэдэг болоһониинь харатайл байна. Ургасашье һайн гээшэ, хэрэгтэй үбһэеэ абахал һэмди, — гэжэ хэлээд, «баһа бүрхэжэ байгаагүй юм аа гү?» гэһэндэл һаалиша Дулсан тэнгэриин шарайе шэртэн харана.

Иигэжэ ажал хүдэлмэри тухайдаа, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин колхоз дотор хэр зэргэ ябажа байһан тушаа удаахан хөөрэлдэжэ, һайса амарһанайнгаа һүүлээр, хүн бүхэн шэнэ бодол хүсэлтэй, эрмэлзэл зоригоор нэбтэрэнхэй, ажалдаа гараа һэн.

Эдэнэр — Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой МТФ-гэй бригадын үбһэшэд байгаа. Эндэхи үбһэшэнэй олонхинь һаалишад юм. Үглөөгүүр эртэлжэ үнеэдээ һаажархиһоор үдэшын һаалга болотор үдэр бүри арба һайса гаран һаалишад ерэжэ, гараар үбһэ сабшадаг байна. Мүн һургуулиин һурагшад, № 7 тракторна бригадын «Беларусь» трактораар үбһэ сабшадаг, тармадаг хоёр хүн эндэ ажаллана. Колхозой МТФ-е даагша Галсан-Даба Гончикович Гончиков үбһэнэй энэ бригада хүтэлбэрилхэһээ гадна тэндээ агитатораар томилогдонхой юм. Коммунист Гончиков үбһэшэдэйнгөө ажал хүдэлмэрине эмхидхэн ябуулхаһаа гадна, тэдэнтэй ходо хөөрэлдэдэг, һонин уншажа үгэдэг. Хөөрэлдөө хэхэдээ артелиин байдалһаа жэшээнүүдые абажа харуулдаг байха юм. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тула үбһэшэн бүхэнэй хоорондо мүрысөө эмхидхэн, тэрэнэйнгээ ябаса, дүүргэлтын дүнгүүдые ходо шалгажа, өөһэдтэнь соносхожо байдаг.

Мүнөө энэ бригадынхид ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилгоор, унаһан малгайгаа абангүй ажаллажа байнад. Жэшээлхэдэ, гар хажуураар сабшадаг һаалишад Д. Нимаева, А. Белова, Д. Ешинимаева болон бусад нормоёо үдэр бүри 110—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Эдэнэр һү һааха жэлэйнгээ түсэб августын нэгэндэ дүүргээ. Машинаар үбһэ сабшадаг Һамажаб Базарова 4 гектарай орондо 5,5 га хүрэтэр үдэр бүри сабшана. Энэ бригадада үдэрэйнгөө нормо дутуу дүүргэдэг үбһэшэн үгы шахуу.

— Хэдэн хоногто хура бороогой һаатуулаагүй һаань, Дундадымнай сабшалан дүгэд гэхэ һэн. Саг ошоо, шамдажал мэдэхэбди, — гэжэ агитатор Галсан-Даба Гончиков хөөрэнэ.

Тус колхозой партийна организациин (секретариин нүхэр П. П. Плешков) олохон агитаторнууд коммунист Гончиков шэнгеэр тэжээл бэлэдхэлсэхэ зуураа, үбһэшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулха гэжэ оролдоно.

Олохон агитаторнууд тэжээл бэлэдхэгшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта, өөһэдөө ажал дээрэ амжалта туйлажа, бусадта жэшээ харуулна. Шүбэгэ голдо ажаллажа байһан комсомолецууд-залуушуулай звеное даадаг комсомолец-агитатор Батодалай Гончиков морин косилкоор үдэр соо 4 гектарай орондо 5—5,5 га хүрэтэр сабшана. Тус звеногой гар хажууршад Г. Галсанов, Д. Цыденжапов, машинист Г. Хошапов, морин тармууршад Ж. Егнинов, А. Бачеева үдэр бүри нормоёо 120—200 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм.

Мүн комсомольско организациин секретарь нүхэр Д. Бальжинимаев гараар үбһэ сабшаха зуураа, Заха гэжэ нютагтахи үбһэшэдэй дунда агитатораар хүдэлнэ. Тэрэшэлэн агитаторнууд Д. Будаев, Д. Цыбикжапов, Д. Ринчинов болон бусад хөөрэлдөө, уншалга ходо эмхидхэдэг, үбһэшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлдэг байна. Мүнөө үбһэшэдэй бригада бүхэндэ показателиин, мүрысөөнэй досканууд бии болгогдонхой. Тэндэнь мүрысөөнэй үдэр бүриин, табан хоног бүриин дүнгүүд бэшэгдэдэг юм. Колхозой ханын һонин, дайшалхы хуудаһанууд гаргагдана. Анаагай сомоной хүдөөгэй библиотекэ (даагшань Ц-Х. Ринчинова) шухала ном, тоо мэдээгээр агитаторнуудые хангадаг.

Тиигэжэ «Улаан Одон» колхозой партийна организациин агитаторнууд ниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үбһэшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулна.

Агитаторнуудай дүлэтэ үгэнүүдээр зоригжоһон колхозой үбһэшэд адууһа малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха гэжэ эрмэлзэн, оролдосотой габшагайгаар ажаллажа байнад. Тус колхоз тэжээл бэлэдхэлгээр аймаг дотороо түрүүлжэ ябана.

Ц. Дандаров, манай корр.

Кемеровскэ область. Зеньковско нарһан тужа соо һууриһажан санаторидо Кузбассай нүүрhэ малтагшад, металлургнууд, барилгашад амарна. Жэлэй турша соо эндэ 3600 хүн амаралтаяа үнгэргэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: санаторидо амаржа байһан шахтернууд (зүүн гарһаа) Ф. Н. Макаров, С. Г. Антипов, М. П. Душнин, Е. А. Верещагин, И. Г. Бойков гэгшэд.

ТАСС-эй фотохронико.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГТА

БҮХЭСОЮЗНА ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Модошой дунда дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ Баргажанай леспромхоз түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана. Июнь һарын дүнгүүдээр тус леспромхоз ВЦСПС-эй, Ой модоной ба саарһанай промышленнностиин министерствын Бүхэсоюзна 1-дэхи шанда—10 мянган түхэригтэ хүртэбэ. Мүн модо бэлэдхэлээр түрүү ябаһан мастер И. Н. Тумашевай участогай коллектив—5 мянган, мастер Гармановай участок 2-дохи шанда—3500 түхэригтэ хүртэһэн байна.

Тэрэшэлэн Журавлихинска модо бэлэдхэлэй участок 2-дохи шанда—7 мянган түхэригтэ хүртөө.

Мүнөө Баргажанай леспромхозой коллектив энээндэ урмашан ажалайнгаа эршые бүри шантадхан хүдэлмэрилжэ байна.

ҺАРЫНГАА ДААЛГАБАРИ УРИД ДҮҮРГЭЭ

Аймагай эдеэ хоолой комбинадай коллектив июль һарынгаа даалгабарине уридшалан дүүргэбэ. Тиин мүнөө энэ коллективэйхид шефтээ абаһан колхоздоо 700 центнер үбһэ бэлдэжэ үгэхэеэ ошонхой.

КИНОМЕХАНИГАЙ ҮҮСХЭЛ

Киномеханик В. З. Хайзин ажалдаа оролдосотой һайнаар, үүсхэлтэйгээр хандадаг юм. Энэ нүхэр кино харуулхаһаа урид түрүү колхознигуудай нэрэ обог пленко дээрэ бэшээд, кино экран дээрэ харуулдаг юм. Киномеханик нүхэр Хайзинэй энэ үүсхэл колхознигуудые ажалай үндэр амжалта туйлаха хэрэгтэ зоригжуулна.

КУЛЬТУРЫН ШЭНЭ БАЙШАН

БМАССР-эй Культурын министерство Баянголой хүдөөгэй клубые культурын байшан болгобо. Һаяар аймагай томо колхозуудай нэгэн болохо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэ культурын байшан хүдэлмэрилжэ захалхань. Энэ байшанда шухала хэрэгсэлнүүдые абахын тула ехэхэн мүнгэн һомологдоо.

ОЛОН ГҮЛГЭДЫЕ АБАБА

Райпотребсоюзай ангай фермэ 33 эхэ үнэгэнһөө 140 гүлгэ абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байна.

Д. Гыргенов.

САТИРЫН БУЛАН

Аймагай ноёной аяншалга тухай

Санагаһаа Цакир орохо болоод, харгын ханиие бэдэрһэн хүн һэн. Һугадаа томошог портфель хабшуулһан, шляпатай, хараха янзада аймагай зургаанһаа ерэһэн дээгүүршэг тушаалтай хүн бэлэй. Хүнүүдэй хөөрэлдэһэнэй ёһоор, Закаменай аймгүйсэдкомой харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн гэжэ ойлгогдоо һэн.

Нэгэ хэды болоод байхада мүнөөхи хүмнай нэгэ үбгэжөөлөөр боожошониие хэһэн, зайдан хаһаг тэргэдэ һуунхай Цакир ороһон харгыгаар хатаруулжа ябаба. Бүри саашалха бүри харгын муунь мэдэгдэжэ эхилбэ. Ондоо аймагуудта ябахада харгынуудынь харгы шэнги байгша. Теэд эндэхи харгыгаар машинаар ябахаһаа байха мори тэргээршье ябахань бэрхэтэй. Харгын дундуурхи ялхи-пама соогуур дүүрэн уһан, машинануудай хонон унжэн шабарта һууһан газарнуудшье харагдана. Иимэ газарта ерэхэдээ улаа морин, улаашан үбгэжөөл хоёр урагшаа ябаха юумэ бэшэ даа.

Тэдэнэр бэе бэеэ гамнана хэбэртэй. «Иигэжэ нохой галдяагаар ябаа һаа, хэзээ Цакираа хүрэхэ гээшэбибди» гэжэ бодонод. Тушаалта хүниинь «машинатай хүн ябаагүй юм аа гү» гэжэ хойшоо харана. Юушье харагданагүй.

— Та, яахадаа машинаар ябадаггүйбта, — гэжэ боожошон үбгэн тэрээндэ хандаба.

— Машинамнай заһабарида ороһон юм. Ондоо хүнэй машинаар гараһамни энэ яяр харгыда эбдэршоо, — гэжэ харюусаба.

— Энэ багай харгы заһагдаа гээшэ гү, али заһагдаха аад лэ байна гү?— гэжэ убгэн дам саашань асууба.

— Заһагдаа юм даа. Дахиншье заһагдаха байха. Түсэбэй ёһоор харгы заһагдадаг бшуу. Ээлжээгээ хүлеэжэ байгаа бэзэ,— гэжэ портфельтэй хүниинь хэлэбэ.

Улаашан убгэн хөөрэлдөөгөөрөө сэдьхэлээ ханаагүй хэбэртэй боложо, гэнтэ улаа морёо хайрагүй шэрбэжэ оробо. Тухайлхада,«ээлжээгээ хүлеэжэ байгаа бэзэ» гэһэн ноёной харюу дурынь гутааба хэбэртэй. Улаа мориной ульгамханаар хатархада, ямар харгын ээлжээгээ хүлеэжэ байһаниие хажуудахи дарга удангүй мэдэжэ эхилнэ. Юуб даа, хэлэхэ гээд урьдэнгүй хэлэнэйнгээ үзүүр тэргын дондороондо хазажархиба хэбэртэй. Уршына... Забдагүй гэдэргээ унажа ябаһан шляпаяа арайхан тогтоожо урьдэбэ. Унахагүйгөөр нюдэн дээрээ оротор тэрэ шляпаяа хонхойтор даражархина. Ондого сондого гэжэ иишэ тиишээ шэдэгдэжэ ябаһан тэргэ дээрэ хоёр армагһаань баришаһан дарга «үбгэн, ааляар яба, тэсэхэеэ болёоб, эльгэ бөөрэм хуу доһолшобо» гэжэ харалшаһан шарайгаар урдаһаань хараба. Үбгэн хайрлаһандаа мориноойнгоо амыень татажа, тамхилжа эхилбэ.

— Та, аймаг зургаанда хүдэлдэг байнат. Харгын ноён Цыденов гэгшэ гү, тэрээнэй шэлыень шэмхэжэ, нэгэ бага ажалладаг болгохын аргагүй гээшэ гү,— гэжэ асуужархиба. Хажуудахи нүхэрынь ехэ аягүйрхэһэн хэбэртэй боложо, «хэмжээ абтахал байха» гэнэ.

—Тэрэ хэмжээн тухай оло дахин дуулагшаб. Теэд хэгдэһэн юумэ харагшагүйб. Хайратайл байна даа, колхозуудаймнай автомашинанууд энэ яндан харгыда эбдэрхын муухайгаар эбдэрнэ. «Ехэл сэсэн үбгэжөөл байна. Харгынгаа ямарые нюдөөрөө хаража, бэеэрээ үзэжэ ябаһыемни шоглон хэлэнэл. Энэ харгын заһагдаагүйдэ хожомоо морёоршье, машинааршье энээгүүр ябахаяа болёоб. Энэ Цыденовые аймгүйсэдкомой зүблөөн дээрэ һунааха байна» гэжэ тэрэ досоогоо бүтүү бодоно.

Хужарай сомоной колхоз дээрэ харгы бүришье муу байба. Модон Хүлэй дабааһаа эхилээд, харгынь баһал тиимэ. Үнөөхи хүмнай үбгэжөөлэй хойно ехэл зобошоод «аргаарыт» гэхэеэшье аягүйрхэнэ. Шара Азарга гол дээрэхи хүүргэ эбдэрхэй. Гарсаарнь гаража ябатараа голой тэг дунда хаһаг тэргэ дээгүүр уһан халишаба...

— Энэ хүүргэ эбдэрһээр хоёр жэл болоо. Хэзээ заһагдаха хүүргэ агшаб, — гэжэ улаашан үбгэн сухалдан байжа хэлэнэ. Нүхэрынь дуугайхан лэ һууна.

«Коммунизм» колхозой территори дээгүүр гараһан харгы бүришье бэрхэшээлтэй. Хэдэн хүүргэнүүд эбдэрхэй шахуу. Нэгэ хүүргэ дээгүүрнь гаража ябатараа тэргынь үрөөһэн мөөри сүмэрэн орошобо.

Иигэжэ уршагта аян дүүрэжэ, тэдэнэр арайхан гэжэ Цакир тосхон хүрэжэ ерэбэ. Шляпатай ноёмнай гоёмсог түхэлөө алданхай, аймгүйсэдкомой үүдэ түргэнөөр татажа орошобо. Улаашан үбгэн тэрэнэй хойноһоо хараад:

— Энэ хүн ехэл зобожо ерэбэ ёһотой. Аймагайнгаа харгы заһабарилгын таһагые даагша нүхэр Цыденовые дары асаржа, шанга захиралта үгэхэл байха, — гэжэ хэлээд бусаа бэлэй.

Тэрэ гэһээр хоёр һара шахуу саг үнгэрбэ. Зумнайшье дүүрэхэ ойртобо. Теэд Закаменай аймагта харгы заһабарилга тон муугаар ябуулагдана. Аймгүйсэдкомой харюусалгатай хүтэлбэрилэгшэдэй иимэ харгыгаар эсэшэтэрөө ябадагшье һаа, хэмжээ абадаггүй байхань тон гайхалтай.

Л. Манзарханов,
С. Ламханов.

Ургаса хуряалга, тушаалгын
Ойро ерээд байбашье,
Харгы замаа заһадаггүй
Харатайл нөбшо хүнүүд даа.
Тэндэхи нютагуудайнь
«ноёдуудай»
Тэниглэн һуудагынь гайхаштай.

КПСС-эй Улан-Удын горкомдо

...СС-эй XX съездын дүнгүүдтэ ...гдаһан партийна суглаа... дээрэ коммунистнуудай хэһэн ...алтануудаар КПСС-эй При... райкомой абажа байгаа хэм...д тухайда партиин горкомой ...аяхан хэлсэбэ.

...СС-эй XX съездын дүнгүүдые ...н хэлсэһэн партийна суглаа... пленумүүд дээрэ коммунист...й үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэһэн ...нуудые зайсуулхын тула энэ райком зарим тэды хүдэлмэри хэжэ байнхай гэжэ партиин горкомой бюро тэмдэглээ.

Гэхэ зуура, райкомой хүдэлмэридэнь дутуунууд үшөө бии байһаар гэжэ зааба.

Райкомой хүдэлмэрилэгшэд, бюрогой болон пленумэй гэшүүд партийна эхин организацинуудта туһаламжа багаар үзүүлнэ, шиидхэбэринүүдэйнгээ дүүргэлтэ эмхидхэхын тула оролдолго гарганагүй, КПСС-эй XX съездын материалнуудые тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри эмхидхэлгын талаар дутуунууд бии.

Партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилхэ, парти доторой хүдэлмэриие, коммунистнуудай үүсхэл эдэбхиие дээшэлүүлхэ эрилтэ райкомой бюродо табиха зуураа, хамтын хүсөөр хүтэлбэрилхэ гол ёһые партийна организаци бүриин сахиха ябадал хангахыень партиин райкомые горкомой бюро уялгалаа.

ССР-эй АРАДУУДАЙ СПАРТАКИАДА

...ртакиадада хабаададаг олон ...хүнүүдтэ Москвагай спор...эрхим базанууд үгтэнхэй. Ав... 6-да тэдэнэй мүрысөөн «Со...дэй дали» гэжэ обществын ...соо, гүрэнэй университедэй ...ина зал соо, «Эдир пионернүү... стадион дээрэ, «Динамо» об...ын уһанай станцида, гүрэнэй ...ром дээрэ, буудалгын газарта ...теннисэ кортнуудта болоһон.

...И. Ленинэй нэрэмжэтэ Цент... стадиондо хүнүүд олоор суг... Олон арбаад мянган москва..., бусад городуудһаа ерэһэн хүнүүд, хилын саанаһаа ерэһэн ...нууд Советскэ Союзай эрхим ...ьтурнигуудай шадабарие ха... тэндэ ерэнэ.

...нтральна стадионой тамарал...ссейн спортивна тугуудаар ...энхэй. Августын 6-да эндэ ...поло гэдэг спортоор мүры...илээ. Тэрэ мүрысөөндэ 18 ко... хабаадана. Этээн түрүүн Бе...иин ба Молдавиин команда...улзажа урилдаба.

...ртивна бага арена дээрэ бас...истнуудай наадан болобо. ...агай эхэнэрнүүдэй команда ...тоотойгоор Карельскэ АССР...ндые илаа. Ленинградай бас...истканууд 47:32 тоотойгоор ...танай командые шүүбэ. Арме... ба Туркмениин эхэнэрнүүдэй ...ануудай хоорондо шанга ту...ан боложо, армениинхид дин... Москвагай эрэшүүлэй команда ...йджанай спортсменүүдые ... Тиихэдэ Грузиин баскетбо...ууд белоруссинхидые, ленин...хид киргизиинхидые илаһан ...

Спортивна мүрысөөнүүд боложо байна

Фехтовальщигуудай уулзалганууд ехэ һонёор үнгэржэ байна. Түрүүшын үдэр рапираар мүрысөөн болоо. Москвагай команда латвиинхиие, Грузиин спортсменүүд казахстанайхидые, ленинградайхид киргизиинхидые шүүгээ. Азербайджанай фехтовальщигууд 16:0 тоотойгоор Таджикистанай командые буляа. Украинын команда Литвагай ба Туркмениин командануудые илаба. Мүн баһа РСФСР-эй областьнууд, хизаарнууд болон автономно республиканууд суглуулагдамал команда Азербайджанска ССР-эй ба Таджикска ССР-эй командануудые илаһан байна.

Хахад үдэрэй һүүлээр Центральна стадионой тамаралгын бассейндэ уһанда тамаралгаар мүрысөөн болоо. Тамарагшадтай парад тон түрүүн болобо. Тамаралгаар СССР-эй чемпионууд болон рекордсменүүд М. Гавриш, Е. Москвина. Л. Баландин, Н. Крюкова гэгшэд СССР-эй Гүрэнэй гимнын аялга доро мүрысөөнэй туг үргэбэ.

200 метртэ — эхэнэрнүүдэй, 100 метртэ эрэшүүлэй хахад финальна мүрысөөн эхилбэ. Тэндэ байгшад эхэнэрнүүдэй тамархые ехэтэ һонирхон хүлеэбэ. Спортын мастер М. Гавриш 10-дахи класс дүргэһэн һурагша А. Коваленко хоёр энээнэй урда тээ Украинын спартакиада дээрэ уулзаһан байгаа. Тиихэдэ Коваленко илаһан юм. Мүнөө М. Гавриш түрүүлэн тамаржа ерээ. А. Коваленко тэрээнһээ 0,3 секундаар гээгдэбэ. 3-дахи һууриде РСФСР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн Н. Малышева гараба.

100 метртэ эрэшүүлэй дунда шанга мүрысөөн болобо. Москвич Л. Баландин эрхим саг—58,8 секунда харуулба. Казахстанһаа ерэһэн Г. Николаев—59 секунда харуулжа, хоёрдохи һуури эзэлээ. Ленинградец В. Сорокин гурбадахи һууриде гараа. Финалда хабаадаха болоһон бүхы 8 хүнүүд 100 метрые нэгэ минутаһаа бага саг соо тамаржа гараа.

Московско ипподром. Эндэ үглөөнһөө эхилэн морёор ябалгын спортоор мүрысөөн болобо. «СССР-эй кубок» абахын түлөө мүрысөөн бүхэли үдэрэй туршада үргэлжэлбэ. Эмээл моритой хүнүүд 800 метр газарта гүйлгэжэ, элдэб хаалтанууд болон канава дабажа гараха ёһотой байгаа. Спортсменүүд хойно хойноһоон гаража, шадабари ехэтэй байһанаа харуулба. Ташкентһээ ерэһэн Анатолий Белицкий бултанһаа һайнаар ябажа гараба. Хоёрдохи һууриде Э. Шабайло (РСФСР-эй областьнууд, хизаарнууд болон автономно республикануудай команда), гурбадахи һууриде москвич А. Фаворский гэгшэд тараба.

«СССР-эй кубогые» РСФСР-эй (Москвагай) команда абаба. Хоёрдохи һуурие РСФСР-эй областьнууд, хизаарнууд болон автономно республикануудай суглуулагдамал команда эзэлээ. Гурбадахи һууриде—Узбекистанай команда, дүрбэдэхидэ — Армениин команда, табадахида—Таджикистанай команда, зургаадахида—Эстониин команда гараһан байна.

Морин спортоор мүрысөөн августын 15 болотор үргэлжэлхэ.

Столицын теннисэ кортнууд дээрэ теннисистнүүдэй командануудай мүрысөөн болоо. Карельскэ АССР-эй спортсменүүд киргизиинхидые 10:5 тоотойгоор илаа. Таджикистанай команда тиимэл тоотойгоор туркмениинхидые диилээ. РСФСР-эй суглуулагдамал команда узбекскэ спортсменүүдтэй уулзажа, 15:0 тоотойгоор буляа. Тиимэл тоотойгоор ленинградайхид Карельскэ АССР-эй командые шүүбэ.

Украинын команда Белоруссин спортсменүүдые, москвагайхид Таджикистанай командые, Грузиин команда Молдавиин спортсменүүдые шүүһэн байна. Армениин ба Латвиин командануудай хоорондо шанга тулалдаан боложо, армениинхид 8:7 тоотойгоор нүгөөдүүлээ буляа. Литвагай команда баһал тиимэ тоотойгоор Азербайджанай командые шүүгээ. Эстониинхид һайнаар наадажа, Казахстанай спортсменүүдые 14:0 тоотойгоор илаа.

Буудалгын мүрысөөн тухай түрүүшын мэдээсэлнүүд абтаба. Бага калибрын пистоледээр буудалгын мүрысөөн эхилээ. 50 метртэ табигдаһан сагаалсые хүн бүхэн 60 дахин буудаха ёһотой. Мүнөө дээрээ украинска спортсмен И. Бондарев, ленинградец А. Яснинский гэгшэд эрхим амжалта туйлаад байна. Тэдэнэр тус тустаа 551 очкотой болоо.

«Эдир пионернүүдэй» стадион дээрэ велосипедээр урилдаан болобо.

«Динамо »обществын уһанай станцида августын 6-да академическэ һэлюурдэлгээр болоһон мүрысөөн москвагайхидые ехэ һонирхуулба. Тэндэхи трибунануудаар дүүрэн зон суглараба. Эндэ илаһан команда ороной чемпионой нэрэзэргэтэй болохоһоо гадна, Югославида болохо Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ, Олимпийскэ нааданда хабаадаха эрхэ олохо юм.

Үдэрэй 5 сагта һэлюуршэдэй команда һаланууд дээрэ жэрылдэн жагсаба. 1955 ондо СССР-эй чемпион болоһон Э. Мухина, Ю. Тюкалов гэгшэд туг үргэбэ. Нэгэ хэдэн минута болоһон хойно мүрысөөн эхилээ.

Анха түрүүн эхэнэрнүүдэй «дүрбэнэй» мүрысөөн болобо. Тэдэнэр 1000 метртэ урилдаха ёһотой юм. Москвагай эхэнэрнүүд эхинһээ абаад түрүүлжэ, илалта туйлаа. Тэдэнэр 1000 метрые 3 минута 59,2 секунда соо ябажа гараа. Тэдэнэр финалда хабаадаха эрхэ олобо.

Мүрысөөнэй условиин ёһоор, иимэ урилдаануудта илаһан командануудай болон спортсменүүд финалда хабаадаха эрхэтэй болохо юм.

Олон мянган москвагайхид, ондоо городуудһаа ерэһэн айлшад Центральна стадионой Ехэ спортивна арены трибунануудта орожо һууба. Физкультурнигай Бүхэсоюзна Үдэртэ ба СССР-эй арадуудай спартакиадын нээлгэндэ зорюулагдаһан һайндэртэ хабаадаһан хүнүүд эндэ дахин гараба. «Ажалай резервнүүдэй» обществын, профсоюзуудай, физкультурын институдай гимнастнуудай, эдир москвагайхидай эрхим шадабаритайгаар харуулһан гоё һайхан наадан тэндэ байгшадые бултыень гайхуулһан ба баясуулһан байна.

СССР-эй арадуудай спартакиадые харахаяа Москвада хилын саанаһаа айлшад ерэжэл байна. Тэдэнэй дунда боксоор уласхоорондын Федерациин вице-президент Гран Ганьяж (Бельги), Монгол Арадай Республикын физическэ культурын ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ Лхагвасурэн гэгшэд ерээ.

(ТАСС).

Хара далайн эрьедэ

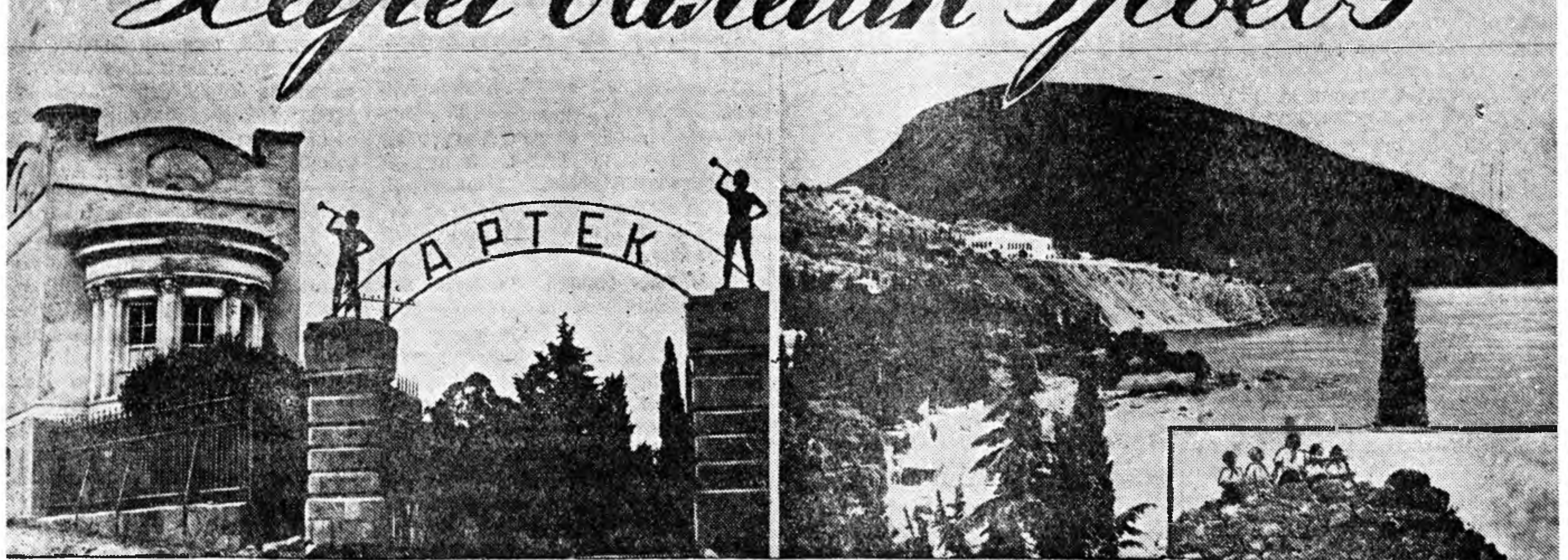

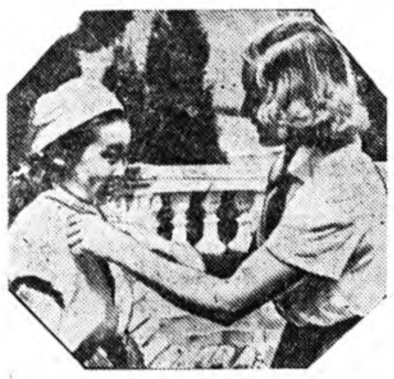

1925 ондо Аю-Даг (Баабгай хада) гэжэ уулын хормойе туласа ерэһэн Хара далайн тохойн эрьедэ Московско областиин пионернүүд брезентэ майхангуудаа татажа, Улаан туг бодхоотоо һэн. Энэ хадаа Хара далайн эрьедэхи «Артек» лагериин эхин түрүүшын үдэрнүүд бэлэй. Тэрэ сагһаа хойшо 30 гаран жэл үнгэрөө.

Мүнөө Артек тон ондоо болонхой. Хара далайн эрьые зубшан 7 километрын газарта Молотовой нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна санаторно лагерь «Артек» оршоно. Үзэсхэлэн һайхан гоёолтын болон алим жэмэсэй модотой үдхэн сэсэрлиг паркын намаа соо умбаһан гоё һайхан гэрнүүд жэрылдэн байна.

—«Артек» хадаа ёһотой жаргалай орон байна, — гэжэ тэндэ айлшалһан французска уранзохёолшо Анри Барбюс хэлэһэн юм. — Теэд энэ хадаа юртэмсэ дэлхэй дээрэхи бодото жаргалай орон болонхой.

«Артегтэ» жэл бүхэндэ таба мянга шахуу советскэ болон хариин оронуудай үхибүүд ерэжэ, амардаг. Мүн эды тооной үхибүүд үбэлынь тэндэ һурадаг юм. «Артегтэ» дүрбэн томо лагерь оршоно. Эдэ лагерьнуудай дэргэдэ һургуулинууд, пионернүүдэй байшангууд, пляжнууд, туршалгын станцинууд бии.

«Артегэй» пионернүүд өөһэдынгөө флодтой юм. Тус флодой тоодо түргэн ябадаг катернууд, мотободууд, шлюпканууд, яхтанууд, байдарканууд оролсоно. Пионернүүд эдэ онгосонуудаар далайгаар сэнгэжэ ябадаг. «Артегэй» паркнууд соо олон тооной олдохы шухаг ургасанууд таригданхай. Клумба, газонуудтань элдэб янзын сэсэгүүд таригданхай. Эдэ бүгэдэ манай Бурят-Монголой Ахын аймагһаа ерэһэн Нина Гармаевагай зосоо нангин һайхан бодолнуудые түрүүлнэ (4-дэхи фото).

«Артегэй» лагерьнэ үдэрнүүдынь тон һонирхолтойгоор үнгэрдэг. Пионернүүд һонирхолтой наада, спортивна мүрысөө эмхидхэдэг, пионерскэ суглаа (сбор) хэдэг, суута хүнүүдээр уулзадаг, уранһайханай самодеятельностиин вечер үнгэргэдэг, холын аяншалгада гарадаг байна. Эндэ олон кружогууд хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэй нэгэн—техническэ станцида үхибүүд элдэб юумэ дархалдаг, ниидэдэг самолёдуудые, планернуудые хэдэг, өөрөө ябадаг бишыхан корабльнуудые, алхалдаг экскаваторнуудые бүтээдэг юм. Мүн олон үхибүүд алим жэмэсэй сад соо, огородто, үзэмэй модод соогуур ажалладаг байна. Тиимэһээ «Артегэй» үдэрнүүд һонирхолтой байдаг, хүхюу энеэдэ зугаагаар таһардаггүй.

Жэл бүхэндэ Советскэ Союздахи бүхы яһатан, национальностьнуудай үхибүүд эндэ ерэжэ амардаг. Мүн манайшье Бурят-Монголһоо пионернүүд ерэжэ амарна. Мүнөө жэл «Артегтэ» 34 пионернүүд манай Бурят-Монголһоо ошоо юм. Тэдэ бултадаа өөрынгөө һайн сахил журамаараа, эрхим һайн һуралсалаараа хүхюу сэнгэлигээр «Артегтэ» амарха эрхэ олоо.

«Артек» болбол хани барисаанай ёһотой һүлдэ юм. Советскэ Союзай ямар нэгэн хизаарһаа амархаяа шэнэ бүлэг пионернүүдэй ерэхэдэ, «Танилсалгын сбор» гэжэ эндэ заншалта болоһон хани ёһоной-халуун уулзалга болодог. Бурят-Монголой пионернүүдые угтаһан «Танилсалгын сбор» дээрэ бурят пионернүүд Якутска болон Коми АССР-эй, Читын, Иркутск областиин пионернүүдтэй танилсаба. Заншалта «Танилсалгын сбор» дээрэ Улан-Удын 3-дахи дунда һургуулиин 5-дахи классай һурагша Зоя Цыренова түрэл Бурят-Монгол тухайгаа, үзэсхэлэн һайхан Байгал тухай артегэйхидтэ хөөрэжэ һонирхуулба. Артегэйхид Бурят-Монголой баялиг тухай, промышленна предприятинууд тухай, театрнууд тухай һонирхожо, тодо һонор харюунуудые абаба. Саня Балданжапова түрүүшээр бага зэргэ харюудажа, хитэбэшье, 7-дохи отрядай пионервожата Н. Т. Морозоватай дэмжэлгээр зориг орожо, бурят хэлэн дээрээ «Улан-Удэм һайхан даа» гэжэ дууе ехэ ирагуу хонгёогоор дуулажа, һайшаалда хүртэбэ (3-дахи фото).

Крымдэ элдэб һонирхолтой газарнууд олон юм...

— Харагты, энэ Аю-Даг гээшэ. Тэрээнһээ баруун тээшээ далайда умбажа байгааша «Эхир» гэжэ нэрэтэй байсанууд гээшэ,— гэжэ 4-дэхи отрядай пионервожата В. П. Зуева хөөрэнэ (7-дохи фото).

«Артегэй» оршон тойронии түүхэтэ Генуэзскэ хэрэм дээрэһээ харахада (6-дахи фото), заха үзүүргүй гэхээр Хара далайн номин хүхэ нюруу мүнгэтэн миралтажа, ехэ гоё юм. Хара далай ехэнхидээ номгон, долгигүй байдаг. Гэбэшье, багахан долгид забдагүй эрьеэ шабхадан, элдэб шулуу, бүреэ, хабшаахай, крабуудые хаядаг юм. Теэд, Хара далай сухалтай, долгитойшье байхадаа, хүнэй нюдөө холодхуулашагүй үзэсхэлэн һайхан юм.

— Долгитой далайда оймохонь эндүүтэй гэнэ. Наранда бэеэ шарангаа далайгаа харая, — гэжэ Августа Абидуева, Надя Дашижапова болон бусад шиидэнэд (8-дахи фото).

«Артегэй» хажуугаар үдэр бүхэндэ шахуу «Россия» гэжэ дизель-электроход гү, али «Победа», «Грузия», «Украина» гэжэ теплоходууд үнгэрдэг, тэдэнээр үхибүүд һонирходог юм (5,9-дэхи фотонууд).

Теэд «Пионер» гэжэ түргэн ябадаг мотободоор далайн мартагдашагүй һонин сэнгэлгэдэ гарахаһаа хэн арсахаб? Тиимэ хүн үгыл ха даа (10-дахи фото).

Үхибүүд «Пушкинай хабсагайе» ехээр һонирходог. Агууехэ поэдэй далай харахаяа ерээд тогтодог хабсагайда хүрэхэ гэжэ «Артегтэ» ерэгшэд заал һаа ошодог, хүрэдэгшье юм.

Гадна, «Артегэй» пионернүүд Никитскэ ботаническа садта, А. П. Чеховэй гэр-музейдэ, Ялтын хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейдэ экскурсяар ошодог, Аю-Даг хада өөдэ походоор гарадаг, пароход, катернуудта һуугаад, Крымэй урда эрьенүүдээр үзэсхэлэн һайхан городуудые, байгаалиие харадаг байна. Эдэ бүгэдэ һонирхолтойшье, хүнэй сэдьхэлһээ гарашагүй үзэсхэлэн, һайханшье. Тиимэһээ «Артегтэ» ерэжэ амаргшад тэндэ байһанаа наһан соогоо мартадаггүй.

Хүхюу сэнгэлигээр «Артегтэ» амаржа, гэртээ бусахадаа, пионернүүд өөрынгөө үхибүүн сэдьхэл зүрхэндэ унтаршагүй халуун бодолые Эхэ орондоо зорюулан орьёлуулдаг, жаргалта эдир наһые заяаһан түрэл

Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа барагдашагүй ехэ баярые хүргэдэг юм.

И. Денисов.

Румынска Арадай Республикын Правительственна делегацида румынска искусствын үнэтэ зүйлнүүд үгтэбэ

Москвада августын 6-да Кремлевско Ехэ ордон соо Румынска Арадай Республикын Правительственна делегацида румынска искусствын үнэтэ түүхэтэ зүйлнүүд баярай ёһоор дамжуулан үгтэбэ. Георгиевскэ зал соо партийна, советскэ болон олоннитын организацинуудай түлөөлэгшэд, уранзураашад, эрдэмтэд, уранзохёолшод, архитекторнүүд, артистнууд, СССР-эй Культурын министерствын, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын, ВОКС-ын, СССР-эй Уранзурагай академиин харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, Москвагай уранһайханай музейнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, советскэ ба хариин журналистнууд сугларба. Румыниһаа ба бусад оронуудһаа ерэһэн айлшад тэдэнэй дунда һууна.

Актда гар табиһанай һүүлээр СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов үгэ хэлэбэ.

—Мүнөөдэр эдэ гайхамшагта зүйлнүүдые Румынска Арадай Республикын Правительственна делегацида үгэжэ байһандаа бидэ баяртайбди гэжэ тэрэ хэлээ. Эдэ баялигуудай эзэниинь хадаа эрхэ сүлөөдэ дуратай ахадүү румын арад юм.

Саашань нүхэр Михайлов дамжуулан үгтэһэн зохёолнууд тухай тодорхойгоор хөөрэбэ.

Н. А. Михайлов алдарта румынска арадай ба тэрэнэй ударидагша Румынска Хүдэлмэришэнэй партиин хүндэлэлдэ, Советскэ Союзай ба Румынска Арадай Республикын арадуудай хоорондын хани барисаанай хүндэлэлдэ юрөөл табиба.

Харюу үгэ хэлэһэн Румынска Правительственна делегациин ... шо академик Михаил Ра... правительствода Румынска ... ришэнэй партиин, прав... румын арадай үмэнэһөө х... халан хүргэбэ.

— Румыниин арадта ... үнэтэ зүйлнүүдые дамжу... гын ямар ехэ удхашана... ниие бидэ тэмдэглэнгүй ... дахагүйбди,—гэжэ тэрэ ... Энэ ушар советскэ гада... тикын, бусад арадуудтай ... харилсаа тогтоолгын ёһ... харуулна. Манай баялиг... скэ арадай баялигуудта ... ехэ һайнаар хадагалагда... Хэдэ хэдэн картинанууд ... һэльбэн заһагдаа.

Академик Михаил Р... СССР-эй Министрнүүдэй ... Түрүүлэгшэ Н. А. Бул... мынска Арадай Республи... стрнүүдэй Соведэй Түрүү... Стойка гэгшын эльгээһэ... уншаба. Зал соо дахин ... га ташалга удаан саг со...

Эндэ сугларһан хүнүүд ... ско ехэ ордоной Георгиев... димировска залнууд дот... һан румынска искусствы... зохёолнуудые хаража эх...

***

Августын 6-най үдэр ... Культурын министерство ... Арадай Республикын Пр... венна делегациин хүндэл... левско Ехэ ордон соо уул...

Атомна ба водородно зэбсэг хорихын ... хэгдэһэн уласхоорондын конференци ...

ПЕКИН, августын 6. (ТАСС). Атомна ба водородно зэбсэг хорихын түлөө уласхоорондын конференци мүнөөдэр Токиодо нээгдэжэ, олон оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлээ гэжэ японско радио мэдээсэбэ. Советскэ делегациин түлөөлэгшэ Кожевников үгэ хэлэжэ, атомна ба водородно бомбые хуули бусын болгон дэлхэйн оронуудай соносхохынь тула советскэ арад японско арадтай хамта оролдохо байна гэжэ мэдүүлбэ. Атомна ба водородно бомбоһоо гэмтэжэ хохидоһон японецуудта манай орон мүнгэн туһаламжа үзүүлхэ гэжэ Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгшэ мэдээсэбэ.

Конференциин мүнөөдэр ... дээрэ иимэ мэдүүлгэ бата... атомна ба водородно зэбс... түлөө хүдэлөөн хүн зоно... һые, зол жаргалые арша... гаалхын түлөө хүдэлөөн ... хоорондын байдал хайша... байнаб гэхэдэ, атомна ба ... зэбсэг хорихо тээшэ боло... Бидэнэр атомна ба водоро... үйлэдбэрилгые ба турша... рихын түлөө, буу зэбсэг ... түлөө тэмсээбди. Тиихэтэ... атомна ба водородно бом... тэжэ хохидоһон хүнүүдтэ ... үзүүлхэ уласхоорондын ... ябуулхабди.

Индиин хүндэ промышленностиин хүгж...

ДЕЛИ, августын 7. (ТАСС). Индиин хүндэ промышленностиин министр Манубхай Шах машина бүтээлгын индийскэ ассоциациин бомбейскэ отделениин жэл бүриин зүблөөнэй нээгдэхэдэ үгэ хэлэхэ зуураа, нэгэдэхи табанжэлэй туршада хүндэ промышленностьда ба машина бүтээлгэдэ түйлагдаһан амжалтануудые тэмдэглэбэ гэжэ индийскэ информационно бюро мэдээсээ. Энэ амжалта юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, хүндэ промышленность, үйлэдбэриин зэмсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг промышленность бусад һалбаринуудһаа түргэнөөр хүгжөө. Тиигээгүй һаа, индийскэ экономикые индустриализацилгын талаар иимэ түйлалтатай байжа шадагдахагүй байгаа тэмдэглээ.

Саашань Шах болбол б... луулга тухай хэлэбэ. Хо... банжэлэй түсэбэй дүүргэ... та Бхилай, Руркела болон ... руртахи заводууд 4.680 мя... булад, 885 мянган тонно ... луулдаг болгохо гэжэ тэр... бэ. Булад ба шэрэм ха... түсэбтэ даалгабари үлүүл... гэгдэхэдээ магадгүй гэжэ ... мэжэ хэлэбэ.

Юрэ машина ... хоёрдохи табанжэлэй түс... габаринуудые үлүүлэн д... жэ Индиин правительство ... гээд тэрэ тэмдэглээ.

Египедэй ба Сириин правительствонуудай засед...

КАИР, августын 7. (ТАСС). Августын 6-най үдэшэлэн египетскэ правительствын заседани боложо, гурбан час үргэлжэлбэ. Лондондо зарлагдаха гэжэ тухайлагдаһан конференцидэ хабаадахые Египедые уриһан ушартай холбоотой асуудалнуудые заседани дээрэ зүбшэн хэлсэбэ гэжэ каирска радио мэдээсээ.

Дамаскһаа абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, тэндэ Сириин президент Шукри Куатли гэгшэ түрүүлэгшэтэйгээр правительствын заседани ... жэ тус радио дамжуулба... министр Сабри Асали, ... хэрэгүүдэй министр Са... Битар гэгшэд Сириин ... Египедэй президент Насер... һэн бэшэгтэй правител... шүүдые танилсуулба. Суэ... тухай асуудалаар Лондо... дахаар тухайлагдаһан к... дэ Египедэй ямараар ха... хайнь тэрэ бэшэг соо хэл...

Ирак Египедые дэмжэнэ

БЕЙРУТ, августын 6. (ТАСС). Суэцкэ каналай компаниие национализацилха тухай асуудалаар Египедые дэмжэжэ байһан тухайгаа Ирагай правительство тусхайта ёһоор мэдүүлбэ гэжэ ливанска газетэнүүд бэшээ. «Иракска правит... гэжэ Багдадта толилогдо... нике соо хэлэгдэнэ, — ө... рэ хүндын, эрхэ сүлөөгэй, ... хай байдалай түлөө тэмс... педые дэмжэжэ байна».

США Таиландада буу зэбсэг үгэнэ

ПЕКИН, августын 6. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, һаяхан Таиландын премьер-министрын орлогшо ба агаарай сэрэгэй хүсэнүүдые командалагша Ритакани гэгшэ иигэжэ мэдүүлээ: һаяхан Бангкогто США-гэй штабай начальнигуудай нэгэдэмэл бүлэгэй түрүүлэгшэ адмирал Рэдф... хэдэ Таиландын сэрэгэй ... рилэгшэд Рэдфордтой х... тэрэнэй ёһоор Холбоото ... Таиландада «туһаламжа» ... реактивна истребительнү... болобо.

Индидэ үер болобо

ДЕЛИ, августын 7. (ТАСС). Пресс Траст оф Индиа гэжэ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, газар хүдэлһэнэй һүүлээр хура бороон ехээр орожо, Саураштр, Катч штадуудай, Гуджерат районой бүхы шахуу гол мүрэнүүд үерлөөд, олон тосхонууд уһанда абтаба. Зарим нютагуудта түмэр харгы уһанда оро... шоройнь нураһан байна. ... дай столица Бхуджа горо... һандаргаадаа.

Манай газетын удаада... августын 11-дэ гараха.

Редактор Д. Л. ЛОБ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — ... культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16

Н—00835. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 43...